

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

9/29754

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- 348562

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-29754)

27 Ağustos 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07/07/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1657828 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Doğan BEKİN'in tarafıma tevcih ettiği 7-29754 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-29754 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOĞAN BEKİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-29754**

Maden sahalarında arama ve işletme ruhsat süreçlerinden sonra ruhsat sahipleri tarafından madencilik faaliyetlerine başlanabilmesi için “işletme izni” alınması gerekmekte olup, mevcut sahaların çok küçük bir alanına tekabül eden ve fiili olarak madencilik faaliyetinin yürütüldüğü alanı ifade eden işletme izinli alanlarda faaliyete başlanabilmesi için izin alanına yönelik olarak 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 7’nci maddesinde belirtilen; mülkiyet izninin (orman/mera/tapulu arazi vb.), ÇED Belgesi’nin, İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı’nın ve ilgili Bakanlık/Kurumlardan alınması zorunlu olan diğer tüm izinlerin (Sit, Milli Parklar, Turizm Bölgeleri Alanları ve Merkezleri ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve duyarlı bölgeler için vb.) tamamlanması gerekmektedir.

Yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği söz konusu izin süreçlerini tamamlayamayan hiçbir ocağın açılmasına ise Bakanlığımızca müsaade edilmemekte olup, bu bağlamda tek başına arama ve/veya işletme ruhsatına sahip olunması fiili olarak madencilik faaliyetlerinin başlatılabilmesi için yeterli olmamaktadır.

Ülkemizde halihazırda madencilik faaliyeti yürüten 103 adet Yabancı Sermayeli Özel Hukuk Tüzel Kişisi bulunmaktadır.

3213 sayılı Maden Kanunu’nun 5’inci maddesinin birinci fıkrası ile mezkûr Kanunun 6’ıncı maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri doğrultusunda Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişiliğine sahip bir şirketin yerli veya yabancı sermayeli oluşu maden hakkı iktisabı için önem arz etmemektedir. Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilmekte ve her biri bir bütün hâlinde muameleye tabi tutulmaktadır. Bu nedenle Anayasa’nın 168’inci maddesi ve Maden Kanunu’nun 4’üncü maddesi hükümleri doğrultusunda maden ruhsatları; şirket ortaklarının değil, ruhsat hukukunun yürürlükte olduğu dönem boyunca bir bütün olarak uhdesinde bulunduğu şirket tüzel kişiliğinin değeri olduğundan ruhsat sahibi ve rödövensçi firma haricinde üçüncü kişilerin maden ruhsat sahalarında maden üretimi yaparak kendileri adına bu madeni değerlendirme hakkı bulunmamaktadır.

Maden Kanunu’nun 29’uncu maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında ruhsat sahipleri, her yıl nisan ayı sonuna kadar yıllık madencilik faaliyetleri ile ilgili tüm bilgileri (*üretim, satış, stok, devlet hakkı vb.*) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’ne (MAPEG) bildirmekle yükümlüdür.

3213 sayılı Maden Kanunu ve ilgili Maden Yönetmeliği hükümleri kapsamında maden ocaklarına verilen ruhsatlar 4 ayrı gruba ayrılmış olup çok az riskli ruhsatlar 36 ay, az riskli ruhsatlar 24 ay, riskli ruhsatlar 12 ay ve çok riskli ruhsatlar ise 6 ayda bir periyodik olarak denetlenmekte ve MAPEG’e verilen beyanların uyumlu olup olmadığı da kontrol edilmektedir. MAPEG denetim personeli tarafından maden sahalarında yapılan mahallinde tetkik işlemlerinde, mevzuata aykırı faaliyetlerin veya üretim alanlarında olan/olabilecek tehlikeli durumların tespiti halinde idari yaptırım (*idari para cezası, faaliyet durdurma vb.*) uygulanmaktadır. Ayrıca MAPEG haricinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nca da kendi mevzuatları kapsamında denetimler yapılmaktadır. Maden Kanunu’na uygun madencilik faaliyeti yapılmaması halinde ruhsatın iptaline kadar gidebilecek yaptırımlar uygulanmakta olup, maden ruhsatlarına kesilen idari para cezası sayısı ve bunlara karşılık gelen tahakkuk miktarları ile faaliyet durdurma ve iptal edilen ruhsat sayıları aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

Yıl	İdari Para Cezası Sayısı	Tahakkuk (TL)
2021	1.908	157.666.233
2022	1.891	386.664.400
2023	2.533	1.246.577.138
2024	2.521	2.105.678.206
2025*	777	2.135.587.957

(*Haziran sonu)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOĞAN BEKİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-29754**

Yıl	Faaliyet Durdurma Sayısı
2021	1.901
2022	3.049
2023	2.449
2024	2.726
2025*	1.056

(*Haziran sonu)

Yıl	İptal Edilen Ruhsat Sayısı
2021	1.026
2022	632
2023	751
2024	944
2025*	152

(*Haziran sonu)

Ayrıca Yabancı Sermayeli Özel Hukuk Tüzel Kişisine ait maden ruhsatlarının yıllara göre denetim sayısı ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Denetlenen Maden Ruhsatı Sayısı
2021	176
2022	203
2023	191
2024	223
2025*	137

(*Haziran sonu)

Maden Yönetmeliği'nin "Sicilin incelenmesi" başlıklı 97'nci maddesinde "...İlgisini inanılır kılan herkes, sicil kayıtlarının maden sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir" şeklinde düzenleme yer almakta olup, bu çerçevede işletmelerin isimleri ve ruhsat bilgileri doğrudan açık bilgi şeklinde paylaşılamamaktadır. Nitekim aynı konuya ilişkin daha önce Bakanlığımız aleyhine açılan dava üzerine Ankara 16. İdare Mahkemesi tarafından verilen E:2016/2684, K:2018/177 sayılı kararda özetle; "...4982 sayılı Kanunun 23'üncü maddesiyle ve Yönetmeliğin 34'üncü maddesiyle "ticari sır" kapsamındaki bilgi ve belgeye erişimi kısıtlayan kuralın, bir ticari işletme veya şirketin faaliyet alanı ile ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevlileri tarafından bilinen, elde edilebilen, özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi halinde zarar görme ihtimali bulunan ve üçüncü kişilere ve kamuya açıklanmaması gereken, işletme ve şirketin ekonomik hayattaki başarı ve verimliliği için büyük önemi bulunan; iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, mali, iktisadi, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları, faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, imalatının teknik özellikleri, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağırları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin veya bu gibi bilgi ve belgeler kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile ticari sır kavramının birlikte değerlendirilmesinden; şirketlerin pazar payları, müşteri potansiyeli ve ağırlarına, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin bilgilerin ticari sır kapsamında kaldığı, ticari sır olarak nitelendirilebilecek belgelerin ise 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında değerlendirilmeyeceği açıktır." denilmek suretiyle şirket isimleri, kapasite bilgileri vb. hususların ticari sır kapsamında olduğu ve kamuya açıklanmaması gerektiği ifade edilmiş olup, açılan bu davanın reddine karar verilmiştir. Bu karar üzerine yapılan istinaf başvurusu da Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Dairesinin E.2018/836, K.2018/1092 sayılı kararıyla reddedilerek karar kesinleşmiştir.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOĞAN BEKİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28-3**

**ESAS NO
7-29754**

Madencilik faaliyetlerine yönelik çevresel etkilerin değerlendirilmesi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ÇED Yönetmeliği kapsamında yürütülmektedir. ÇED sürecinde; madencilik faaliyetlerinin ekolojiye, tarıma, sosyo-ekonomiye, havaya, su kaynaklarına, toprağa vb. olan etkileri kapsamlı olarak değerlendirilmekte, her türlü etkiye yönelik teknik ve mevzuat anlamında aralarında MAPEG'in de bulunduğu yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından görüş verilmekte olup, söz konusu kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerine istinaden hazırlanan nihai ÇED Raporu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nca da ayrıca incelenerek onaylandıktan sonra ÇED süreci değerlendirmesi tamamlanmaktadır.

Bu çerçevede Önerge içeriğinde yer alan ve diğer bakanlıkların görev alanına giren diğer hususlara ilişkin bilgilerin ilgili kurum/kuruluşlardan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.